

TUTKIMUSOSIO

KANSALAISET: KUNTIEN PITÄISI PÄRJÄTÄ OMILLAAN, EI VEROJEN KOROTUKSIA EIKÄ LISÄÄ LAINAA

Kuntien pitäisi olla riittävän suuria pärjätäkseen verotuloillaan (57 %). Veroja ei saa korottaa (64 %), eikä velkaa ottaa (67 %), käy ilmi KAKS - Kunnallissalan kehittämssäätiön kansalaistutkimuksesta. Palvelujen laadusta ei saa tinkiä (75 %), eikä niitä karsia (54 %). Palveluja ei saa myöskään ulkoistaa (53 %). Henkilökuntaa ei saa irtisanoa (54 %), eikä lomauttaa (50 %). Lisää henkilökuntaa ei kunnissa tarvita (54 %).

Tällaiseen lopputulokseen päästään, jos noudatetaan suomalaisten enemmistön kantoja ja tunteja kunta-asioissa. Haaste on siinä, että kunnallisia palveluita ei saisi karsia eikä henkilöstösäästöjä toteuttaa, saati maksuja ja veroja korottaa. Varauksellinen suhtautuminen säästötoimiin on lisääntynyt.

Enemmistön mielestä kuntapalvelujen ulkoistamista ei saa enää lisätä

Eniten kannatusta saa ehdotus ”kuntien pitäisi jatkossa olla riittävän suuria pärjätäkseen omilla verotuloillaan” (57 %). Neljännes (25 %) väestöstä torjuu vaatimuksen. Asuinalue ja asuinkunnan tyyppi eivät heijastu suhtautumisessa. Eri puolilla maata vähintään joka toinen vaatii kuntia pärjäämään omillaan.

Ajatus kuntapalvelujen ulkoistamisesta yksityisten yritysten hoidettavaksi nykyistä enemmän synnyttää vastarintaa (53 %). Vuoteen 2013 verrattuna kuntapalvelujen ulkoistamisen laajentaminen saa kuitenkin hieman aiempaa enemmän kannatusta (28 % 2013 ja 31 % 2016). Hallituspuolueiden kannattajista yhtä suuri osa kannattaa (44 %) ja vastustaa (43 %) ulkoistamista. Oppositiossa ulkoistamisen vastustus on selvä (72 %).

Kunnallisveroa ei saa korottaa palvelujen turvaamiseksi

Varsin paljon kannatusta saaviin ehdotuksiin kuuluu palvelumaksujen korottaminen (41 %). Reilu kolmannes olisi valmis karsimaan kunnallisia palveluja kunnan taloudellisen tilan parantamiseksi (37 %). Palvelumaksujen korottamiseen ja palvelujen karsimiseen kohdentuu kuitenkin paljon enemmän vastustusta kuin kannatusta. Aiempaa useampi vastustaa palvelumaksujen korottamista (40 % 2013 ja 48 % 2016) ja palvelujen karsimista (47 % 2013 ja 54 % 2016).

Todella pahalta maistuvia lääkkeitä on useampia. Ajatus kunnan palveluiden laatutason laskemisesta, jotta peruspalvelut voitaisiin turvata, tyrmätään (75 %). Samansuuntainen reaktio syntyy, kun ehdotetaan kunnallisveron korottamista palvelujen turvaamiseksi. Selvä enemmistö (64 %) vastustaa ajatusta. Kunnallisveron korottamisvaateen kannatus on lähes romahtanut vuodesta 2013 (48 % ja 25 % 2016).

Ehdotus kunnan lainanoton lisäämisestä palvelujen ja työpaikkojen turvaamiseksi on niin ikään vastenmielinen (67 %). Syömälainan kannattajia löytyy vai viidenneksen verran (19 %). Ainoastaan vasemmistoliiton kannattajat lisääisivät lainanottoa.

Henkilöstön irtisanomiset ja lomautukset maistuvat pahalta

Kunnan palveluksessa olevan henkilöstön irtisanominen tai edes lomauttaminen säästöjen aikaansaamiseksi tuntuvat olevan mahdottomia ehdotuksia toteutettavaksi. Vain noin kolmannes olisi valmis irtisanomaan tai lomauttamaan kunnan työntekijöitä. Ajatus henkilöstön irtisanomisesta tuntuu aiempaa vastenmielisemmältä asialta (47 % 2013 ja 54 % 2016).

Kaksi viidestä (40 %) helpottaisi kunnan taloudellista tilannetta myymällä kunnan omaisuutta. Saman suuruinen joukko (42 %) torjuu kuitenkin ehdotuksen. Aiempaa useampi (39 % 2013 ja 42 % 2016) suhtautuu kunnan omaisuuden myyntiin kielteisesti.

Joka toinen (49 %) torjuu ajatuksen, että oman asuinkunnan säästöissä olisi menty jo nyt liian pitkälle. Reilu neljännes (28 %) on valmis allekirjoittamaan väittämän. Väittämän hyväksyvien osuus on kuitenkin lisääntynyt hieman vuodesta 2013 (24 % 2013 ja 28 % 2016).

Kansalaiset jakaantuvat kahteen leiriin suhtautumisessa väittämään ”ihmisten omatoimisuutta ja vastuita palveluiden käytössä ja lähiomaisten hoitamisessa on lisättävä, jotta asuinkuntani menot eivät kasvaisi ja peruspalvelut voitaisiin turvata”. Vajaat puolet (45 %) väestöstä yhtyy vaateeseen ja kaksi viidestä vastustaa sitä (41 %). Vuoteen 2013 verrattuna aiempaa useampi torjuu omavastuiden lisäämisen (37 % 2013 ja 41 % 2016).

Työttömyyden hoitoon liittyen vastaajille esitettiin väittämä ”työttömyyttä on asuinkunnassani vähennettävä hinnalla millä hyvänsä”. Vaatimus jakaa väestön lähes kahtia. Väittämän hyväksyy enemmän kuin kaksi viidestä (44 %) ja vajaat kaksi viidesosaa (38 %) kiistää sen.

Kokoomus ja vasemmistoliitto vastakkaisilla kannoilla

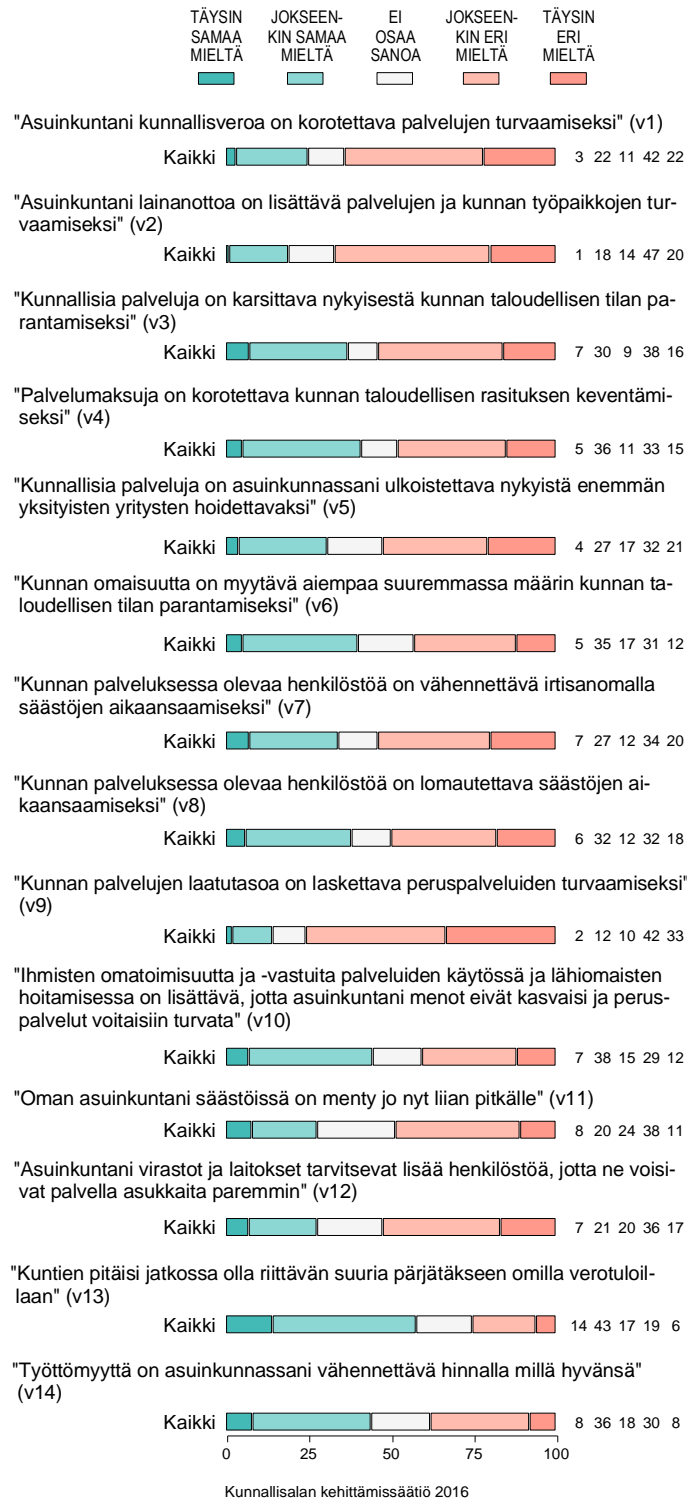
Kyselyssä kokoomuksen kannattajien profiili poikkeaa muiden puolueiden kannattajien profiilista useissa asioissa. Erityisesti näin on suhteessa vasemmistoliiton kannattajiin. Selvä enemmistö kokoomuslaisista (65 %) korostaa ihmisten omatoimisuuden tärkeyttä. Vastaavasti kaksi kolmesta (69 %) vasemmistoliiton kannattajasta on täysin päinvastaista mieltä. 70 prosenttia kokoomuslaisista kannattaa palvelumaksujen korottamista, kun vasemmistoliittolaisista 76 prosenttia vastustaa sitä. Palvelujen karsimista kannattaa 61 prosenttia kokoomuslaisista ja vastustaa neljä viidestä (83 %) vasemmistoliittolaisista. Palvelujen ulkoistamiseen suhtautuu myönteisesti 58 prosenttia kokoomuslaisista ja sitä vastustaa 88 prosenttia vasemmistoliiton kannattajista.

Tutkimuksessa selvitettiin suhtautumista konkreettisiin kunnan säästö- ja tehostamisratkaisuihin. Vastaajilta tiedusteltiin, miten he suhtautuvat palveluja, taloutta ja hallintoa koskeviin erilaisiin toimenpide-ehdotuksiin. Ehdotukset eivät kattaneet systemaattisesti kaikkia mahdollisia toimenpiteitä. Tarkasteluun poimittiin keskeisiä julkisessa keskustelussa esitettyjä toimintamalleja.

Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti TNS Gallup Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 24.–29.9.2016. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.082. Vastaajat edustavat maamme 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

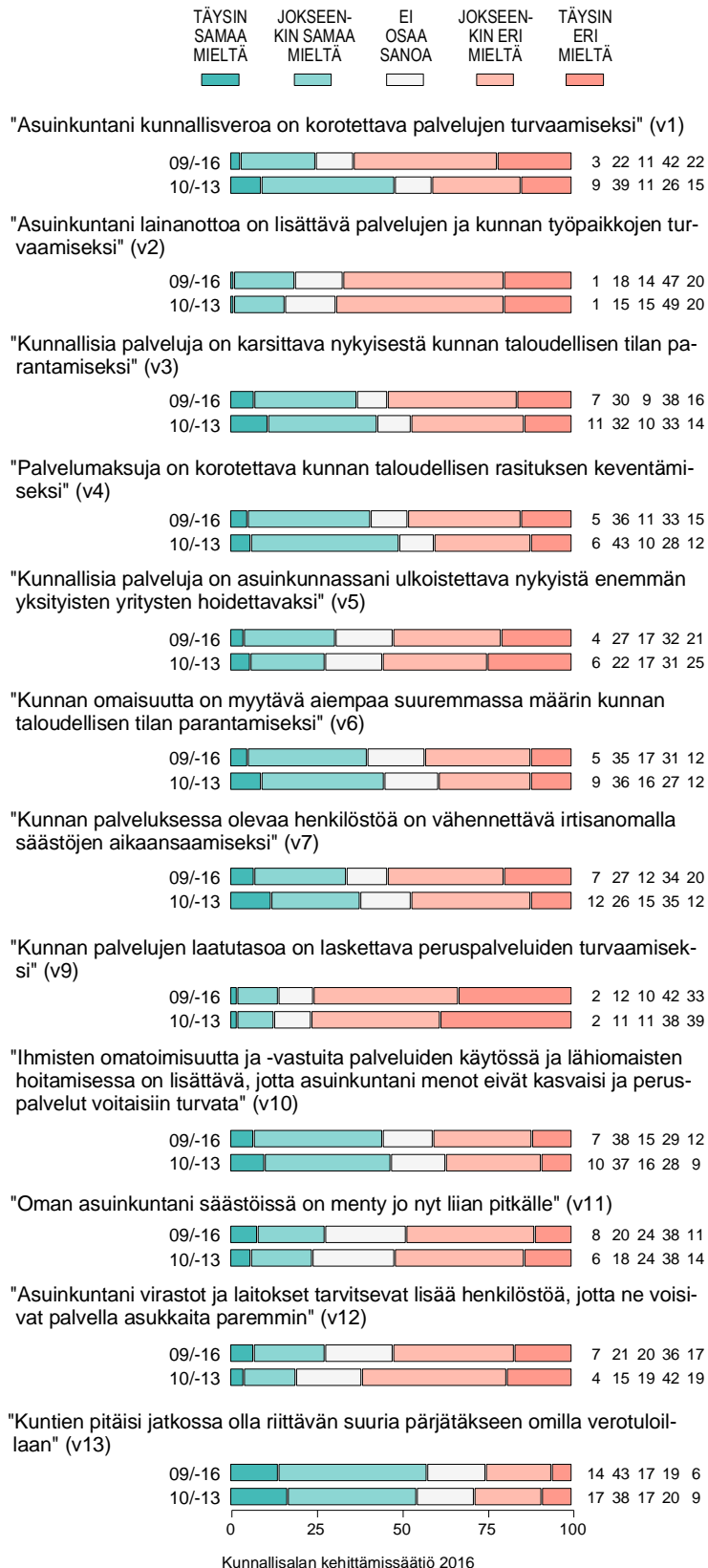

Kuvio 5. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA TYÖLLISYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

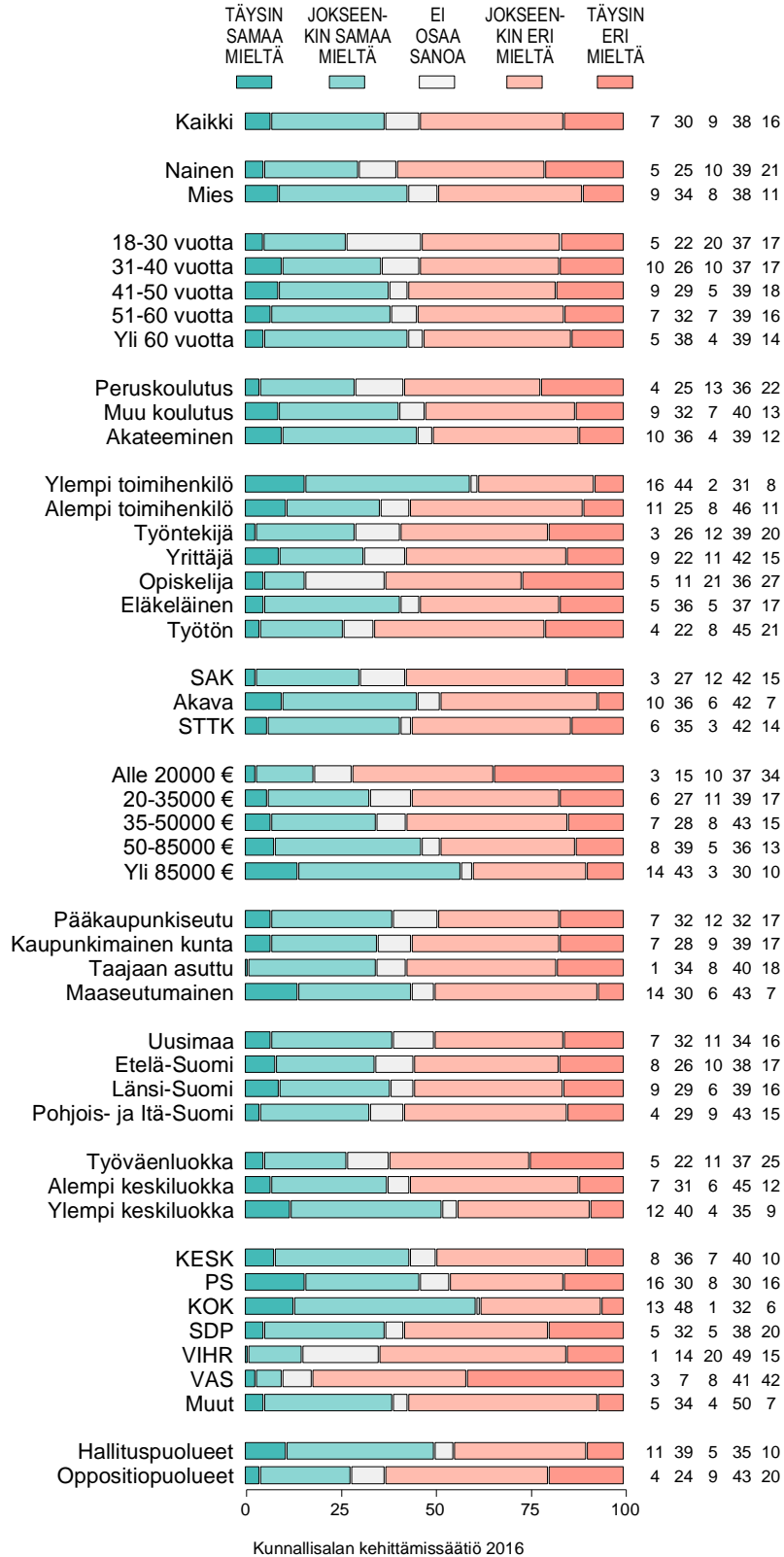

Kuvio 5t. SUHTAUTUMINEN KUNTIEN PALVELUJA, TALOUTTA JA TYÖLLISYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

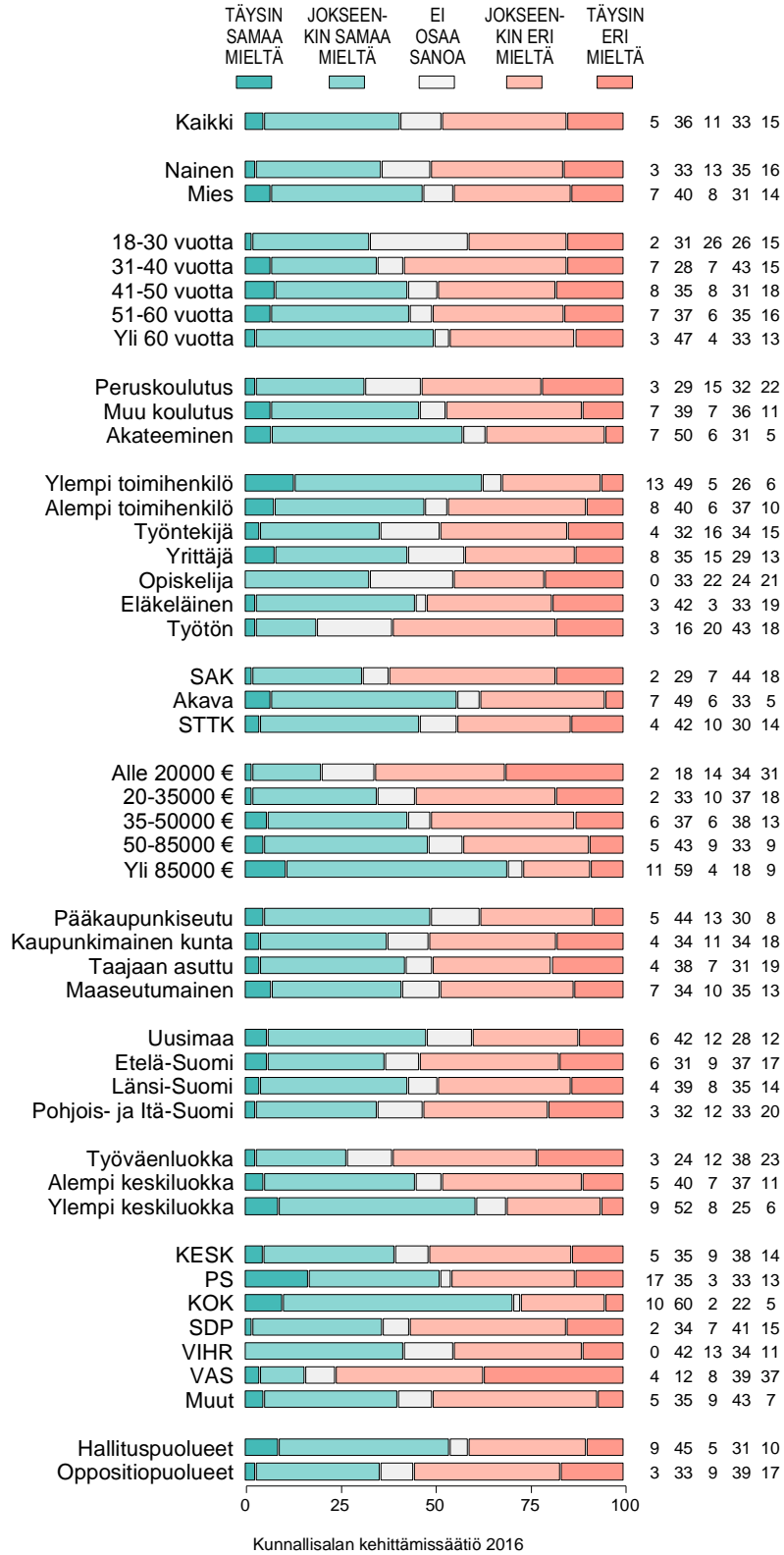

Kuvio 5-3. "Kunnallisia palveluja on karsittava nykyisestä kunnan taloudellisen tilan parantamiseksi" (%).

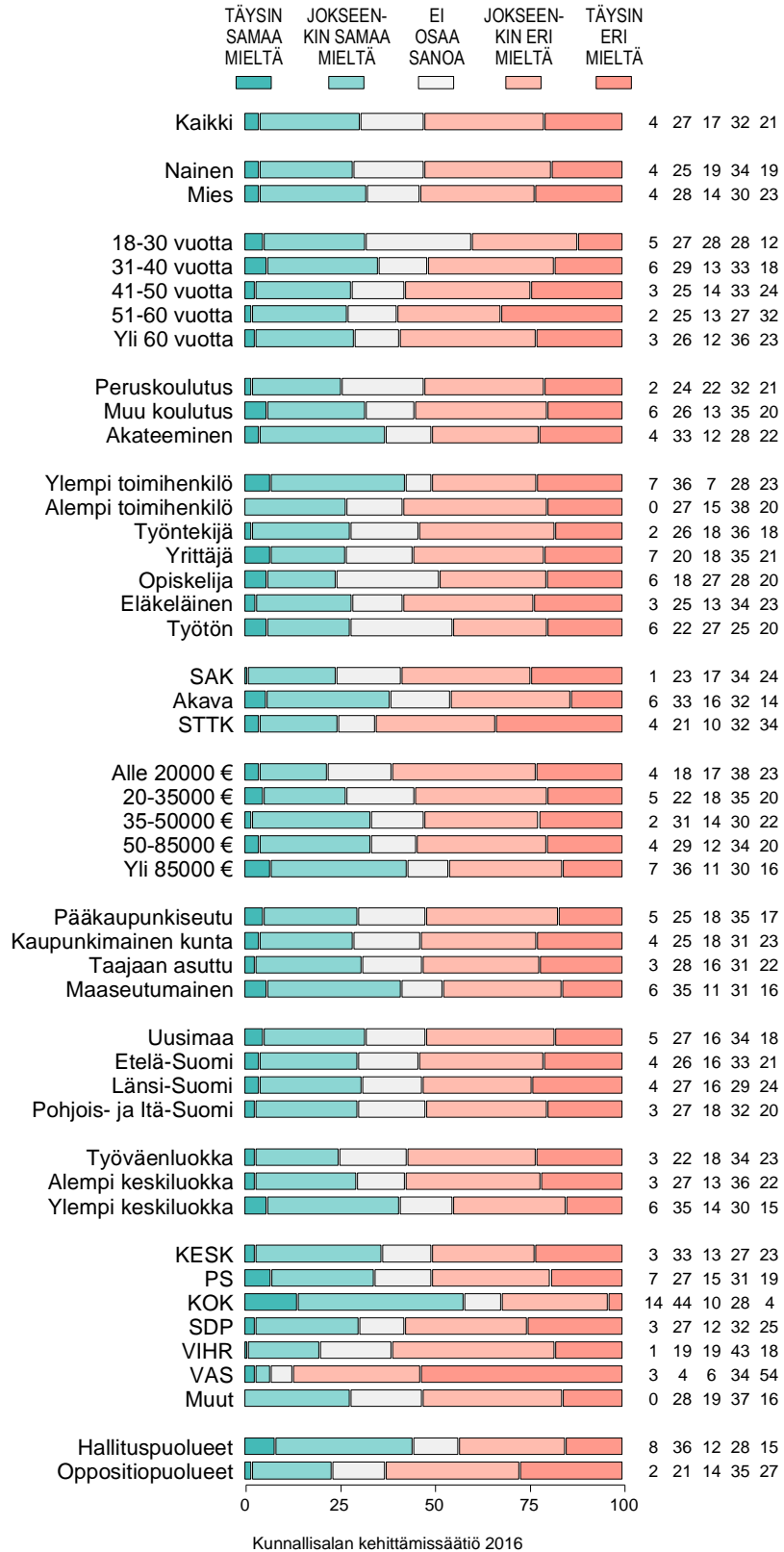

Kuvio 5-4. "Palvelumaksuja on korotettava kunnan taloudellisen raskuuden keventämiseksi" (%).

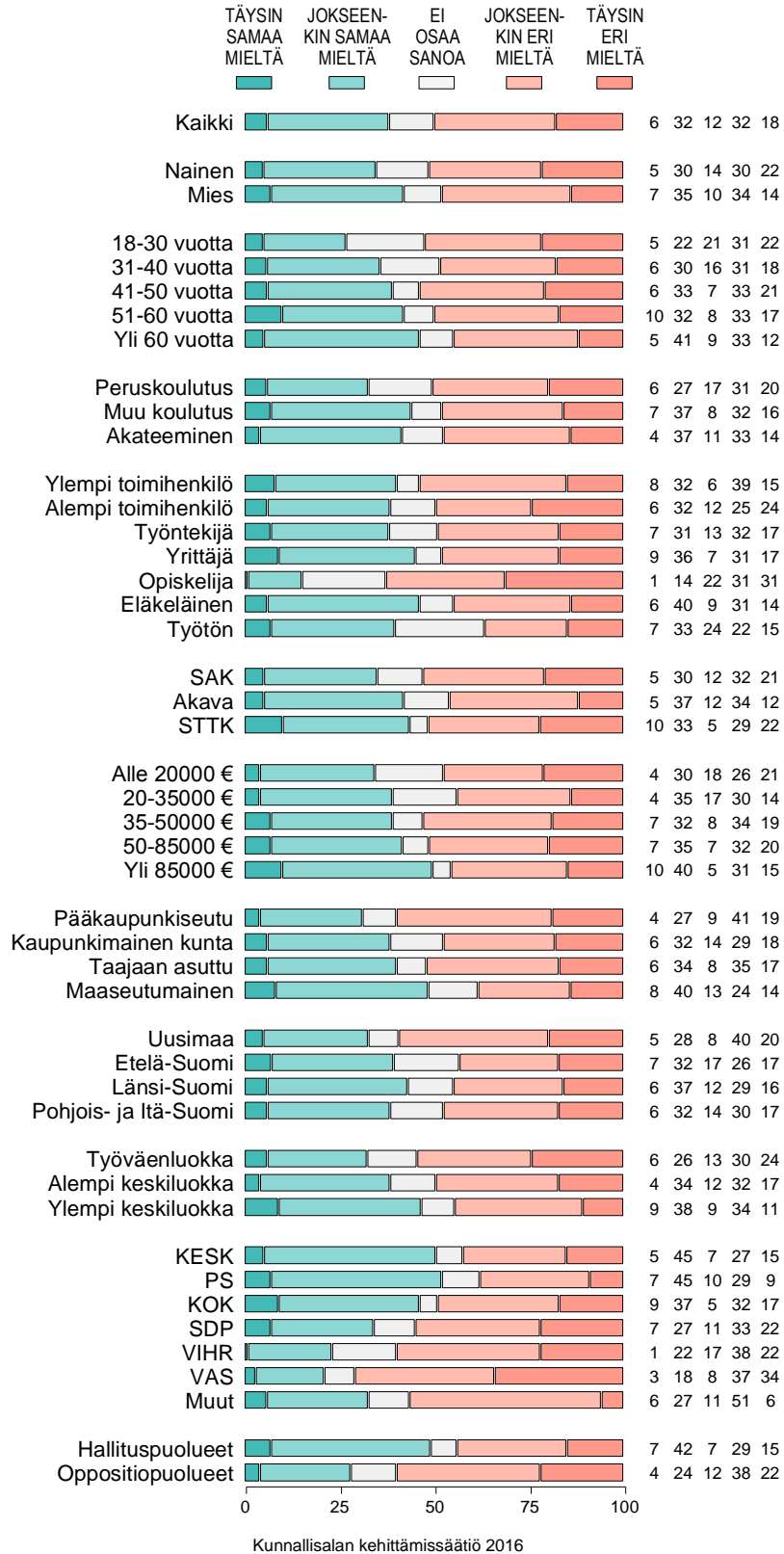

Kuvio 5-5. "Kunnallisia palveluja on asuinkunnassani ulkoistettava nykyistä enemmän yksityisten yritysten hoidettavaksi" (%).

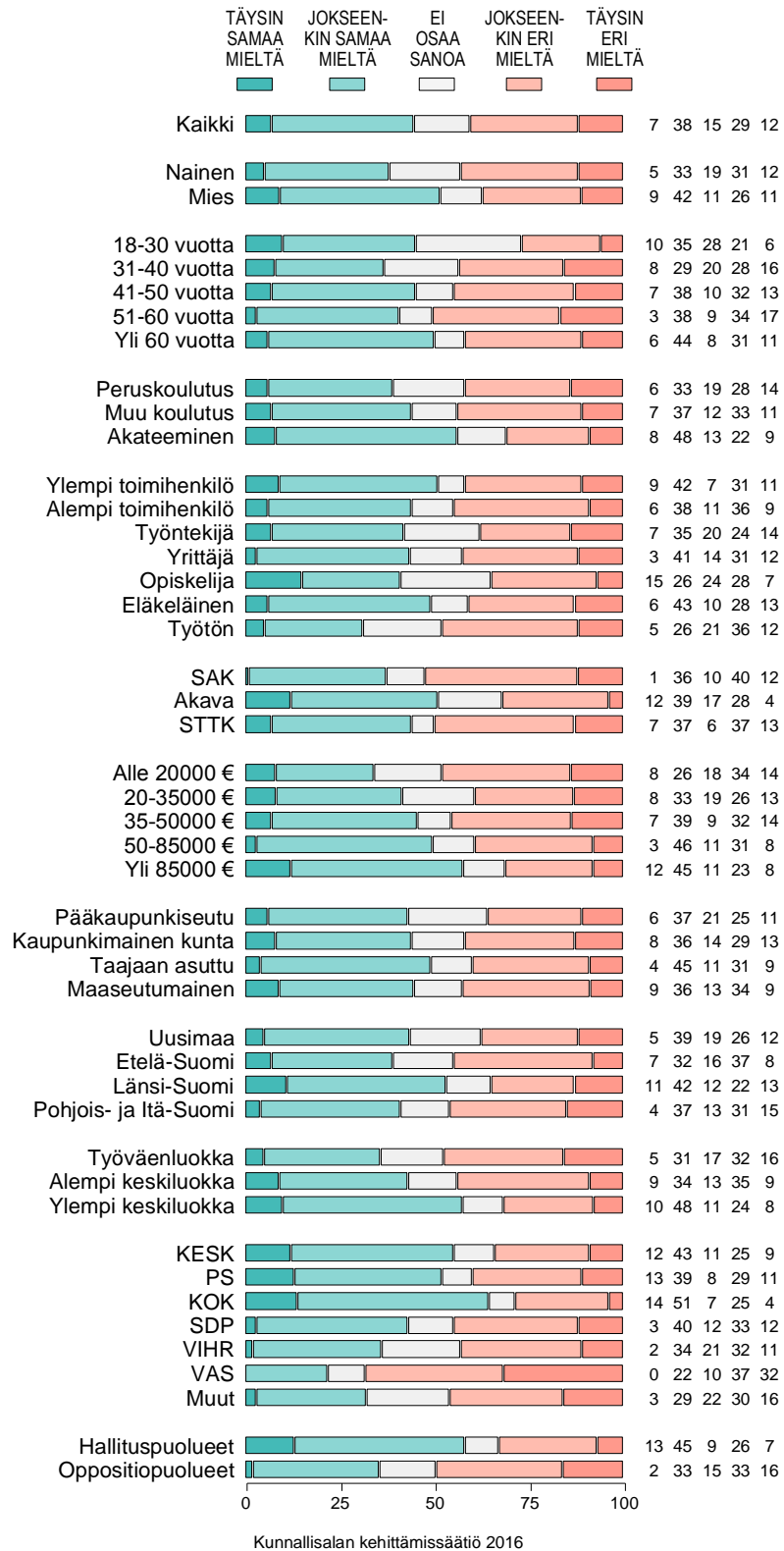

Kuvio 5-8. "Kunnan palveluksessa olevaa henkilöstöä on lomautettava säästöjen aikaansaamiseksi" (%).

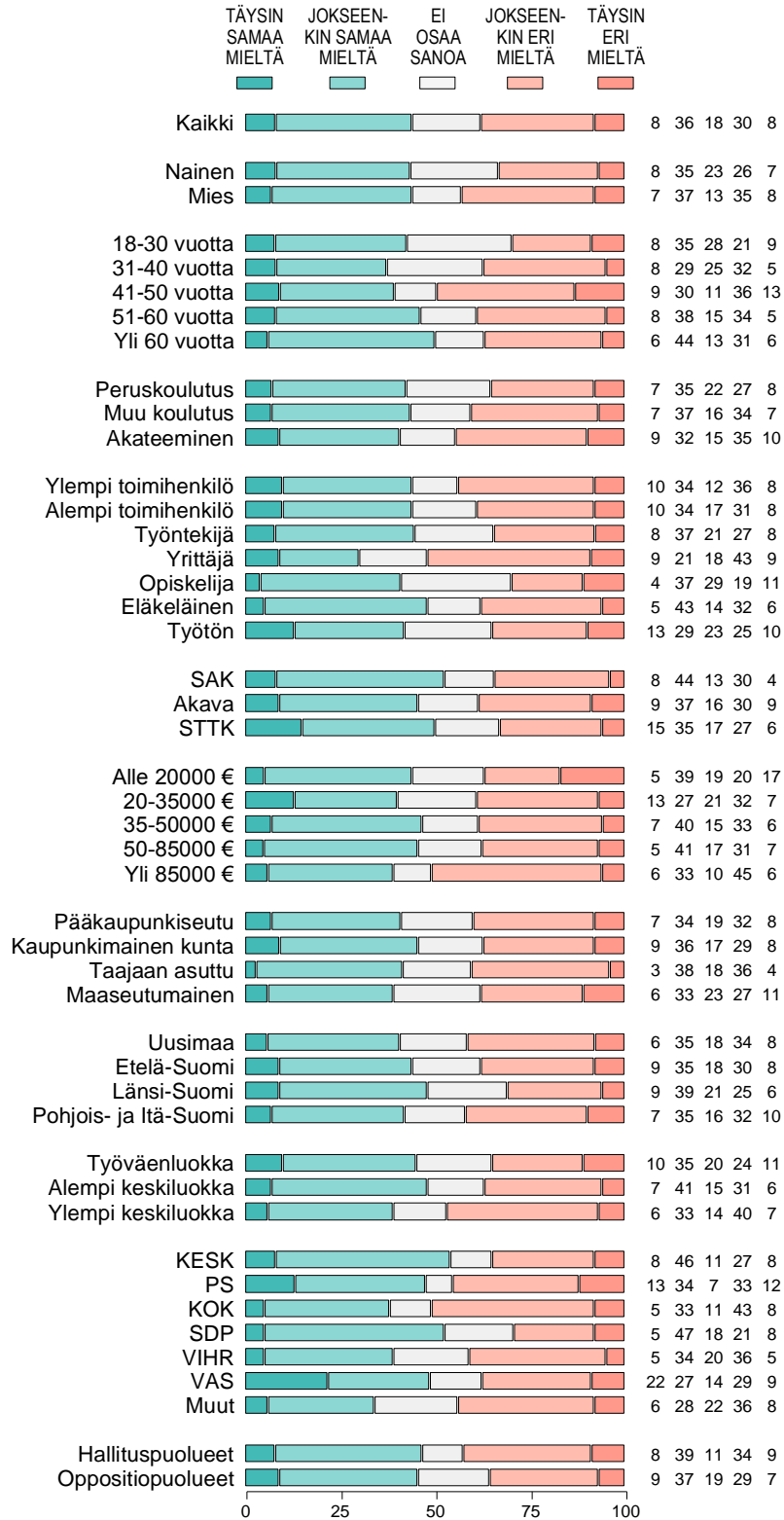

Kuvio 5-10. "Ihmisten omatoimisuutta ja -vastuita palveluiden käytössä ja lähiomaisten hoitamisessa on lisättävä, jotta asuinkuntani menot eivät kasvaisi ja peruspalvelut voitaisiin turvata" (%).

Kuvio 5-14. "Työttömyyttä on asuinkunnassani vähennettävä hinnalla millä hyvänsä" (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016